

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคเอกภาพ

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

พรรคเอกภาพเป็นพรรคการเมืองที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งเกินเก้าสิบวัน นับถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ และต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ แต่ปรากฏว่า พรรคเอกภาพได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๔ และจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันเดียวกัน ซึ่งพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเอกภาพตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคเอกภาพตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่พรรคเอกภาพจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้วแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๔ ถือว่าไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เพราะเป็นการยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเกินเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กำหนด และในกรณีที่พรรคเอกภาพจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๔ ก็เช่นเดียวกัน ถือได้ว่าไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เพราะเป็นการยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเกินเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ กำหนด เมื่อมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒

ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นบทบังคับให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องดำเนินการ แต่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคเอกภาพได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ โดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน ๑๒ ต่อ ๑ เสียง จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคเอกภาพ

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระฐาน นายสุจิต บุญบงการ นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอมร รักษาสัตย์ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๙๐ ก วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๕

ย่อโดย นางนันทน์ภัส อุดมรัตน์นันทน์
กลุ่มงานคดี ๔